

3. Uluslararası Medya Çalışmaları Sempozyumu Değerlendirme Raporu

EMRAH BUDAK

Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, Arş. Gör.

Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi tarafından 1-3 Kasım 2018 tarihleri arasında 3. Uluslararası Medya Çalışmaları Sempozyumu düzenlendi. Sempozyumda tema olarak “Dijitalleşen Dünyada İletişim Alanındaki Yönelimler” olarak belirlenmiştir. Sempozyumda disiplinler arası bir alan olan iletişimin dijital dünyadaki mevcudiyetinin incelenmesi ve sözü edilen konuya ilişkin soru ve sorunların açığa çıkarılıp tartışılması, çözüm yolları aranarak alana teorik katkılar sunulması amaçlanmıştır. Sempozyuma iştirak eden katılımcıların çok büyük bir kısmı akademisyenlerden oluşmuştur. 1 Kasım 2018 günü sabah 09.30’da Akdeniz Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mustafa Ünal ve Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dekanı Prof. Ahmet Ayhan’ın konuşmalarıyla sempozyumun açılışı gerçekleştirilmiştir. Açılış konuşmalarında medyanın dijital mecralardaki mevcudiyeti ve giderek artan etkinliği üzerinde durulmuş ve sempozyumun dijitalleşmenin iletişim alanındaki konumu ve sorunların çözümü açısından iyi bir değerlendirme olacağı temennisinde bulunulmuştur.

Açılış konuşmalarının ardından öğleden önce uluslararası konuklardan (keynote speaker) Prof. Dr. Dejena Prnjat (Sırbistan, Academy of Arts) ve Dr. Teresa de la Hera Conde-Pumpido (Hollanda, Erasmus University) sempozyum sunumlarını gerçekleştirmiştir. Öğle yemeğinin ardından toplu fotoğraf çekimi yapılarak sunumlar tekrar başlamıştır. Öğleden sonra ise diğer uluslararası konuklar Prof. Dr. Guido Franzinetti (İtalya, University of Eastern Piedmont), Dr. Tamás Bokor (Macaristan, Corvinus University) konuşmalarını sunarken, Dr. Mari Carmen Caldeiro Pedreira (İspanya, University of Santiago de Compostela) video konferansla sempozyuma katılarak sunum yapmıştır. Konuşmacılar sunumlarını İngilizce olarak yapmış, sunumlar spontane çeviriyle dinleyicilere aktarılmıştır.

Açılış konuşmacılarından (keynote speaker) Dr. Teresa de la Hera, dijital oyunlara olan ilgi ve bu ilginin meydana getirdiği oyun içi reklamcılık ve reklam için oyun konusu üzerinde durmuştur. Teresa de la Hera sunumunda yeni iletişim teknolojilerinin gelişmesi ve mobil cihazların yaygınlaşmasıyla oyun endüstrisinin dijital oyunlara yöneldiğini belirterek bireylerin bu oyunlara gösterdiği yoğunluktan dolayı dijital oyunların bir pazarlama aracı olduğunu dile getirmiştir. Dijital oyunlar, reklamlar için kullanılmak üzere çok uygun bir araç hâline geldiğini ifade eden Teresa de la Hera, “advergames” kavramından söz etti. Bu kavramı, belirli bir reklam için tasarlanmış marka oyunlarını temsil ettiğini, bu oyunlardaki içeriğin tamamının reklam verenler tarafından kontrol edildiğini aktardı.

Prof. Dr. Guido Franzinetti sunumunda internetin uçsuz bucaksız doğasının, görüldüğü kadar olumlu yanları olmadığı, toplumda bireyler üzerinde oluşturduğu etkiler üzerinden değerlendirmelerde bulundu. İnternetin varlığı üzerinden özgür ve filtresiz bir ortamdan ziyade propagandanın hâkim olduğu bir dünyadan bahsetti. İletişim alanında kullanılan “bedava öğle yemeği” kavramının internet için kullanılamayacağına dikkat çeken Franzinetti, toplumun dijital dünyada teknolojik belirleyicilik ile kültürel kötümserliğin arasında sıkışıp kaldığını ifade etti.

Bir diğer konuşmacı Dr. Tamas Bokor, yeni medya üzerinden yaptığı değerlendirmede toplumun artık doğumdan ölüme kadar dijital bir dünyada yaşadığını açıkladı. Bu durumu “dijital beşikten sanal mezara” ifadesiyle dile getiren Bokor, ebeveynlerin çocukları doğduktan itibaren sosyal medyada fotoğraf paylaşımlarına başladıklarını ve ölüme kadar bu sanal dünyanın içerisinde aktif olarak kaldıklarının altını çizdi. Yeni medyanın yarattığı gerçeklik algısıyla sanal ve gerçek dünya arasındaki ayrımın ortadan kalktığı ve artık tek bir dünyanın var olduğunu ifade etti. Yeni medyanın zararlı etkileri üzerine konuşan Bokor, aşırı video oyunları, pornografik görüntüler, satın alma, kumar oynama, davranış bozuklukları anlamında birçok olumsuzluğa zemin hazırladığından söz etti.

Dijital okuryazarlık üzerine bir sunum gerçekleştiren Mari-Carmen Calderio-Pedreira, zaman ve mekân sınırı olmadan her yere ulaşan dijital medyanın doğru okunması için dijital okuryazarlığın önemine dikkat çekti. Calderio-Pedreira dijital ortamda bilişsel ve teknik becerileri gerektiren bilgileri bulmak, değerlendirmek, oluşturmak ve iletmek için teknolojileri kullanma becerisini geliştirme yollarının bulunması gerektiğini işaret etti. Dijital dünyada hem üretici hem tüketici olan bireylerin bilgiyi kullanma konusunda seçici olması ve dijital dünyadaki üretime eleştirel bir bakış açısı kazanması gerektiğinin altını çizen Calderio-Pedreira, bu eleştirel bakışın zamanla değerlere uygun bir içerik üretimine dönüşeceğini vurguladı.

Bir diğ er konuşmacı olan Prof. Dr. Dejana Prnjat, dijital iletişim dünyasının neden oldu ğ u toplumsal sorunlar ve güvenlik aç ığı problemlerini merkeze alan bir sunum gerçekleştirdi. İ nternette dolaşan büyük boyutlardaki verilerin bilgi olmaktan ziyade enformasyon oldu ğ unun altını ç izen Prnjat, bireylerin enformasyon ve iletişim kurma u ğ runa kişisel verilerinden ve mahremiyetinden feragat etti ğ ini ifade etti. Bireylerin ç evrim iç i olduklarında ele geç irilen kişisel verileri pazarlama uzmanlarına devredilerek verilere uygun reklamlar ve pazarlama stratejileri geliştirildi ğ ini vurgulayan Prnjat, kişisel verilerin kötü ye kullanımının birç ok ö rne ğ ine rastland ığı nı belirtti. Bilgi okuryazarlı ğ ından söz eden Prnjat, bireylerin do ğ ru bilgiye ulaşmaları için iletişim teknolojilerinin do ğ ru ve yerinde kullanımına dikkat ç ekti.

Sempozyumda, iki ayrı salonda 1 Kasım 2018 Perřembe günü 4, 2 Kasım 2018 Cuma günü ise 8 olmak üzere toplam 12 oturumda 63 sunum gerçekleştirildi. Sempozyuma 100'ün üzerinde akademisyen katıldı. Oturumlar kendi içinde temalara ayrılmış ve konuya ilişkin oturum başkanları belirlenmiştir. Sırasıyla oturum başkanları ve temaları: Prof. Dr. Mustafa şeker (Sosyal Medyada Yeni E ğ ilimler), Doç. Dr. Fulya Erenda ğ Sümer (Sanal Kimlik ve Dijital Oyunlar), Doç. Dr. Ayš ad Güdekli (Dijital Yurttaşlık ve Dijital Kültür), Doç. Dr. Mihalis Kuyucu (Gazetecilikte Dijital Dönüřümler), Prof. Dr. Seç il Deren Van Het Hof (Dijital Medya ve Söylem), Prof. Dr. Figen Ebren (Dijital Reklamcılık), Doç. Dr. şebnem Soygüder Baturlar (Dijital Halkla İ lişkiler), Doç. Dr. Merih Tařkaya (Dijital Yayıncılık ve E ğ itim), Prof. Dr. Ahmet Ayhan (Dijital Medya ve Dezenformasyon), Doç. Dr. Levent Yaylagü l (Dijital Sinema), Doç. Dr. Mikail Batu (Sosyal Medya ve Kimlik), Doç. Dr. Ferah Onat (Dijital Ça ğ da Kurumsal İ letişim). Sempozyum boyunca sunum yapılan tüm oturumlarda sunum sırasınca foto ğ raflar çek ilerek sempozyumun sosyal medya hesaplarından paylaşım yapılmıştır.

Sempozyumda, iletişim alanında yaşanan dijital yönelimlerin tespiti yapılmıştır. Bu yönelimlerin habercilik, reklam, kurumsal iletişim, halkla ilişkiler, sinema gibi iletişim bilimleri alanlarına getirdi ğ i yenilik, olanak ve de ğ işimlerin üzerinde durulmuştur. Ayrıca dijitale evirilen iletişim alanının yaşad ığı sınırlılıklar, hak ihlalleri, etik sorunlar, bireyler üzerindeki psikolojik etkileri incelenmiş ve bu olumsuzlukların giderilmesi aç ısından öneriler sunulmuştur. Sosyal medyada yaratılan dünyanın bireylere yeni bir kimlik ve benlik kazandırd ığı na ilişkin saptamalar ortaya konarak dijitalleşmenin sosyolojik ve psikolojik boyutlarına işaret edilmiştir. İ letişim alanında yapılan akademik organizasyonların daha yaygın hâle gelmesi vurgulanmış, akademik ç alışmaların alandaki sorunları çözme konusunda katkılar sa ğ layabilece ğ i dile getirilmiştir. Günümüzdeki gelişmeler dikkate

alınarak gelecekte iletişim alanında yaşanacak değişimler üzerinde tespitlerde bulunulmuştur. Özellikle habercilik alanında yaşanan değişimin dijital boyutları tartışılmış ve gelecekte dijital haberciliğin gelebileceği noktalara ilişkin görüşler belirtilmiştir.

Bildiri sunumları gerçekleştiikten sonra oturum başkanları, katılımcılar ve dinleyicilerin de dâhil olduğu bir değerlendirme yapıldı. Katılımcılara katılım belgeleri teslim edilerek, fotoğraf çekiminin ardından oturum sonlandırıldı. Sempozyumda yapılan 63 çalışmanın 26'sı hakem sürecinden olumlu rapor alarak Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi'nin özel sayısında yayımlanmıştır. Sunumu yapılan 21 çalışma ise uluslararası yayınevi Peter Lang tarafından yayımlanan uluslararası bir kitapta kitap bölümü olarak yer almıştır. Kalan 16 çalışma ise özet bildiri olarak sunulmuştur. Sempozyumdaki tüm çalışmaların özeti, sempozyum bildiri özet kitabında elektronik olarak yayına sunulmuş ve bir kopyası cd içerisinde katılımcılara verilmiştir. / Sempozyum organizasyonu, 3 Kasım 2018 Cumartesi günü düzenlenen Antalya gezisinin ardından verilen gala yemeğiyle sona ermiştir. Türkiye'nin bina olarak en yeni fakültesi olan Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesinde gerçekleşen, katılımcıların olumlu görüş belirttiği sempozyumun bir sonraki ayağının 2020'de yapılması planlanmıştır.